

4. час

Да ли ми контролишемо медије – или медији контролишу нас? Медији – инструменти комуникације и моћи

Ова табела даје сажет преглед информација које су наставнику потребне за планирање и држање часа.	
Развијање компетенција упућује директно на ЕДЦ/ХРЕ.	
Циљ учења показује шта ученици знају и разумеју.	
Задатак/задачи за ученике , уз методу, чине основни елемент процеса учења.	
Листа материјала је помоћ у припреми часа.	
Предвиђено време наставнику омогућава оквирно планирање времена.	
Развијање компетенција	Анализа одлука и њиховог утицаја.
Циљ учења	Медији су моћан инструмент комуникације и контроле.
Задачи за ученике	Ученици упоређују и анализирају своје изборе и одлуке.
Материјали и средства	Излагање зидних новина. Материјал за наставнике 9А.
Метода	Извештаји, пленарна дискусија. Предавање.
Предвиђено време	1. Ученици упоређују своје изборе и одлуке. 15 мин.
	2. Ученици анализирају састављање порука. 10 мин.
	3. Предавање наставника: селекција тема, <i>gatekeeping</i> . 5 мин.
	4. Дискусија. 10 мин.

Напомене

Ученици анализирају своје искуство на овом пројекту. Не читају зидне новине других због информација, већ се усредсређују на одлуке у вези са избором тема и слика – истражују улогу медија као „вратара“ (*gatekeeping*) и селектора тема.

Извештачи дају додатне информације о дискусијама у оквиру тимова, а ученици упоређују и анализирају стечено искуство.

Наставник уводи појмове – медији као „вратари“ (*gatekeepers*) и селектори тема – у кратком предавању. Ово је пример како се конструктивистичко учење обogaћује систематским подучавањем. Искуство ученика ствара контекст у коме наставниково подучавање нуди нови угао гледања и ученицима омогућава да своје искуство разумеју на напреднијем, апстрактнијем нивоу размишљања и разумевања.

Могућа су различита мишљења о проширивању овог пројекта и примени стечених знања. О њима се може дискутовати на крају часа.

Опис часа

Очекује се да су ученици прочитали зидне новине других ученика пре овог часа.

1. фаза: Ученици објашњавају и упоређују своје одлуке

Наизменично, сваки говорник извештава о одлукама које је донео његов тим и објашњава

разлоге за те одлуке. Уз помоћ белешки (ѧ радни материјал за ученике 9.3), говорници се осврћу на следеће теме:

- избор уводника;
- које теме је тим разматрао и због чега су неке теме укључене, а друге изостављене;
- избор фотографија;
- остале теме и важна питања.

У излагањима је нагласак на одлукама које се тичу *gatekeeping-a* и селекције тема, а не на садржају самих новина. Оне су материјал на који се наставник усредсређује у свом кратком предавању, наглашавајући заједничко искуство тимова, додајући неке основне појмове медијске писмености. На тај начин конструктивистичко учење пружа контекст за пренос концептуалног знања кроз систематско, сажето подучавање.

2. фаза: Ученици анализирају састављање порука

Наставник тражи да ученици упореде разлоге због којих су њихови тимови донели одређене одлуке.

- Да ли можемо препознати неке преовлађујуће критеријуме, нпр. да ли је нешто вредно објављивања?
- У којој мери смо разматрали питање конкуренције – нпр. искористивши нешто што упада у очи?
- ...

Извештаји говорника и упоређивање избора може довести до критичке расправе.

Ученици могу расправљати о снажном утицају медија на врсту информација које примамо, или на оно што никада не сазнамо. Наставник је модератор дискусије.

Будући да ће ускоро узети реч, није потребно да коментарише изјаве ученика.

3. фаза: Предавање наставника

Корак 3.1 Основно предавање

Материјал за наставнике 9А

Као што је горе речено (види 1. фазу), наставник повезује ставове из овог кратког предавања са контекстом искуства и питањима која су ученици поставили. То захтева одређену флексибилност у представљању следећих кључних тврдњи:

1. Све медијске поруке су конструисане. Један од основних елемената конструкције порука је избор малог броја информација претворених у приче и изостављање много других информација. Ученици су истраживали овај вид конструкције порука када су уређивали своје зидне новине.

2. Бирајући и одбацујући информације, уредници вести и медијски продуценти имају улогу „вратара“ (*gatekeepers*) и селектора тема. Они снажно утичу на јавно мњење и политичко одлучивање, као и на начин на који учествујемо у демократији. У којој мери се тај утицај претвара у контролу зависи од тога да ли остварујемо своју улогу „вратара“ или не.

Ове две тврдње су тесно повезане са искуством ученика у овом малом пројекту. Наставник овде може закључити своје предавање јер оне пружају довољно материјала за размишљање, али може и додати још тема, у зависности од интересовања ученика и њихових питања. У том случају, временски оквир ће можда морати да се продужи.

Корак 3.2 Проширивање предавања

1. Са друге стране, као комерцијална предузећа, медији се међусобно такмиче да би привукли нашу пажњу. Медијски продуценти желе да удовоље интересовањима и очекивањима публике. Њихов комерцијални успех зависи од избора који направе корисници медија.
2. Наша перцепција света око нас зависи од медија. На овом часу, ученици се усредсређују на класични медиј, новине. Међутим, појавиле су се нове врсте медија које користимо у различите сврхе. Још увек имамо класичне масовне медије – часописи, новине, ТВ и радио – које углавном користимо као извор информација и забаве. Затим, постоје нови медији на интернету (интернет странице, електронска пошта, блогови, *Facebook* и сличне мреже, *Twitter*) и поруке са мобилног телефона. Користимо их у различите сврхе, али углавном за међусобну комуникацију и, као што ученици најбоље знају, млада генерација о њима зна више од својих родитеља и већине наставника.
3. Данас живимо у медијској култури. Друштво је мрежа интеракција између његових чланова. Друштвена интеракција је у великој мери комуникација. Комуникацију подстичу, каналишу и обликују медији, а медијске поруке не само да одражавају, већ и нарушавају стварност.

4. фаза: Дискусија као наставак и закључак наставне јединице

Ученици морају имати прилику да реагују на наставничково предавање.

Они могу постављати питања да би боље разумели или могу проблематизовати моћ масовних медија као „вратара“ (*gatekeepers*) и селектора тема.

Наставник на крају поставља питање да ли и како наставити овај пројекат, на пример дајући један од следећих предлога:

- Зидне новине се могу изложити у школи.
- Ученици могу позвати професионалног новинара да посети одељење. Могу му показати своје новине, тражити повратне информације и са њим разговарати о питању *gatekeeping-a*.
- Тим уредника може наставити пројекат вести у школи и да правити школске (зидне) новине.
- Ученици могу саставити извештај о медијима који најснажније обликују и утичу на јавно мњење.
- Ученици се могу задржати на једном од проблема о којима су извештавали и почети да делују. Могуће је повезивање са другим наставним јединицама овог приручника.